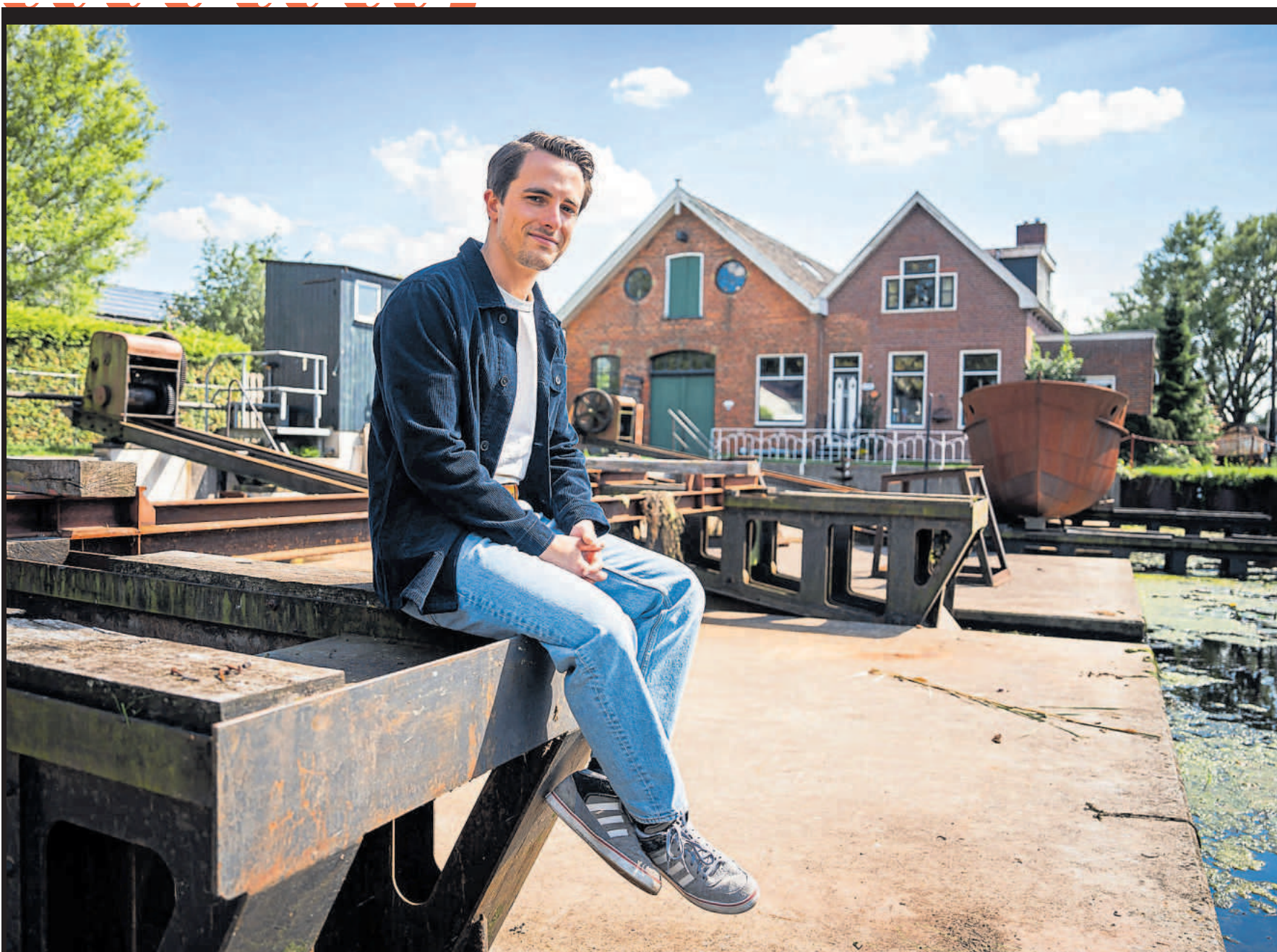

Florian Verweij uit Sappemeer maakte in april zijn debuut in het Concertgebouw in Amsterdam. De 25-jarige pianist geldt als een groot talent. Binnenkort speelt hij op festival Roeg Klassiek. „Spelen op een Steinway is als rijden in een Ferrari.”

TEKST JOB VAN SCHAIK
FOTO JASPAR MOULIJN

Pianist Florian Verweij bij de scheepswerf in Sappemeer.

‘Ik ben een plattelandsmens’, zegt Florian Verweij. We drinken koffie in een café in de binnenstad van Groningen. De 25-jarige pianist is met de trein vanuit Hoogezand naar de afspraak gekomen. „Ik woon voorlopig weer bij mijn ouders in Sappemeer. Nog een jaar denk ik. Vanuit daar ben je zo in de natuur.”

Hij geldt als een groot talent. Vorig jaar deed hij mee aan het prestigieuze Franz Liszt-concours, in april van dit jaar maakte hij zijn solodebuut in het Amsterdamse Concertgebouw, en in juni rondde hij zijn masterstudie in Amsterdam af met een 10. In 2020 slaagde hij daar ook al met een 10 voor zijn bachelor.

In zijn ouderlijk huis staat een vleugel van Steinway & Sons. Voor de kenners: model B, 2 meter en 11 centimeter lang. „Tweedehands. Mijn pianostemmer, Wim Hoving van Steenhuis in Glimmen, kwam dat instrument tegen. In 2018 heb ik hem kunnen kopen dankzij een erfenis van mijn grootouders, spaargeld en crowdfunding.”

HAMERKOPPEN SCHUREN

Het was een buitenkansje, vertelt Verweij. „Klassiek verhaal: vleugel uit 1950, heeft altijd bij een oude vrouw gestaan, niet veel op gespeeld. Alle onderdelen zijn authentiek en hij functioneert nog goed. Beetje opschoonen, hamerkoppen schuren – dat was alles. Ik heb nu een instrument voor de rest van mijn leven.”

De vleugel lokte Verweij ook tijdens zijn

studiejaren vaak naar het Noorden. Een Steinway past niet op een studentenkamer. „Ik woonde half in Sappemeer en half in Utrecht, waar ik samen met mijn zus op kamers zat. In Utrecht stond geen piano. Op het conservatorium in Amsterdam kon ik wel studeren, maar dat was altijd een hoop geregeld.”

Thuis stond een vleugel die altijd beschikbaar was. „Mijn ouders hadden eerst een tweedehands Yamaha-vleugel. Toen ik op het conservatorium zat, kreeg ik een Bösendorfer in bruikleen van het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds. Een erg mooi instrument, dat nieuwe mogelijkheden bood qua klank.”

En toen kwam die oude Steinway voorbij. „Ik heb er inmiddels zoveel meters op gemaakt en zoveel geleerd van dat instrument. Je kunt het een beetje vergelijken met rijden in een Ferrari of Rolls-Royce. Er gaat een wereld aan klank voor je open. Je kunt een toets op duizend manieren aanslaan en elke keer komt er een andere klank naar voren.”

Hij heeft geluk gehad, weet hij. „Elk instrument klinkt anders. Het is iets persoonlijks. Bij mijn concert in het Concertgebouw, in april, mocht ik kiezen uit twee Steinway-

vleugels van hetzelfde model. De eerste die ik probeerde voelde goed en bij de tweede wist ik meteen: nee, die niet. Ook een prachtig instrument, maar er was iets dat niet resoneerde bij me.”

Nu zijn studie erop zit, is het zaak een concertpraktijk op te zetten. De concurrentie is moordend, weet Verweij. Er zijn meer uitstekende pianisten dan ooit tevoren. „Mijn ambitie ligt bij een solocarrière. Maar zo lang ik niet hoeft te kiezen blijf ik alles doen. Dit najaar doe ik veel kamermuziek, ook in het Concertgebouw.”

ELISO VIRSALADZE

Focussen op lesgeven is iets voor later, zegt hij. „Ik heb al wel heel leuke educatieprojecten mogen doen met schoolkinderen en vind het leuk om muziek op anderen over te dragen. Ik heb daar ook bepaalde ideeën over. Maar voor nu houd ik het bij een paar leerlingen.”

Hij mag dan afgestudeerd zijn, dat wil niet zeggen dat hij uitgeleerd is. „Ik studeer nu bij Eliso Virsaladze, een Georgische pianiste die al in de 80 is. Zij geeft een vijfweekse cursus in Fiesole, net buiten Florence: om de paar maanden met een vaste groep pianisten een week les, door het jaar heen. Ik doe al sinds 2019 mee.”

Virsaladze werkte tijdens haar leven met legendarische pianisten. „Ze is een gateway naar een andere generatie. Ze was bevriend met Sviatoslav Richter, kreeg les van Heinrich Neuhaus en vertelt prachtige verhalen over Arturo Benedetti Michelangeli. De cur-

Elke keer komt er een andere klank naar voren

DE BETOVERING van het moment

sus is van 10 tot 8 uur en daarna eten we in het restaurant. Dan vertelt ze dingen die je nergens anders hoort. Heel inspirerend.”

In Amsterdam studeerde Verweij bij Jan Wijn en Naum Grubert, ook al twee grootheden op de piano. „Iedere docent heeft zijn eigen speerpunten. Ze vullen elkaar aan. Soms zegt iemand iets net op een andere manier en dan valt ineens het kwartje.”

OVERGAVE

Er is ook een constante, die zijn spel bepaalt. „Bij Jan, Naum en Eliso gaat het altijd over spelen met overgave. Van daaruit geef je de muziek en je interpretatie daarvan vorm. Ik denk dat je die overgave alleen bereikt als je je als pianist laat betoveren door het moment.”

Het is lastig onder woorden te brengen, zegt Verweij. „Alles wat je doet heeft als doel luisteraars te ontroeren en te raken met je spel, te betoveren. Als musicus op het podium voel je dat de zaal een bepaalde energie heeft. Die energie maakt hoe jij je volgende noot gaat spelen. Dan voeg je spontaniteit toe.”

Zo'n houding vereist wel wat. „Je moet je openstellen op het podium, ontvankelijk voor alle waarnemingen en ervaringen die tot je kunnen komen. Een harde vereiste is dat je zo boven de muziek staat, dat niet alleen technisch alles goed is, maar dat je ook exact weet wat er muzikaal en emotioneel gebeurt in een werk. Pas dan kun je je vrij laten leiden door wat je op dat moment ervaart.”

Het is iets dat je kunt leren door veel te spelen. „Dan merk je soms tijdens een concert dat je een passage heel anders speelt. Niet omdat je er bewust over nadenkt, maar omdat je ernaar toe wordt getrokken om het zo te spelen, door de energie die in de zaal heerst en hoe jij je voelt op die dag, en hoe je daarop anticipeert. Elk concert is dan anders.”

Het maakt je ook kwetsbaar als musicus, dat spelen vanuit overgave. Want wat doe je met verstoringen uit de zaal, zoals gehoest of telefoons die afgaan? „Niet op focussen. Ik heb een keer een concert gegeven waarbij een kind op de tweede rij begon te huilen. Laat het los, want je kunt er niks aan veran-

deren. Het is een kwestie van ervaring, maar inmiddels lukt me dat wel.”

Spelen in het moment, met elk concert een ander resultaat, is de enige manier om je te onderscheiden van andere pianisten. Toch gaat Verweij ook een cd maken. „Het plan is dat die volgend najaar verschijnt bij Gutman Records. Met Franse muziek uit de belle-époque-periode. César Franck en Gabriel Fauré komen er in elk geval op.”

DIGITAAL AFSTUDEREN

Hij weet het, het klinkt wat tegenstrijdig na wat hij net over spelen in het moment heeft gezegd. „Muziek is niet bedoeld om vast te leggen. Een opname blijft een afspiegeling van wat er in het moment gebeurt. Maar ik denk dat ik er heel veel van zal leren. Het is weer iets nieuws en uitdagends. Een goede ervaring.”

Het hangt er ook vanaf hoe je de opname maakt, zegt hij. „In 2020 studeerde ik digitaal af, vanwege corona. In een kerkje maakten we een opname van ons examenprogramma dat we vervolgens opstuurden. Er was niemand bij het concert zelf aanwezig en je kreeg de vrijheid om het deeltje voor deeltje op te nemen, stukje voor stukje.”

„Ik heb er toen voor gekozen om mijn examenstukken in één take op te nemen. Dan is het niet hoe het op dat moment daar was in het kerkje, maar het is wel een accurate opname ervan. Bij de cd wil ik ook niet teveel gaan sleutelen. Ik weet nog niet precies hoe het gaat, maar die filosofie houd ik wel in mijn achterhoofd.”

Dat Florian Verweij nu aan het begin staat van een carrière in de muziek is niet de uitkomst van een groot, vooropgezet plan. „Ik begon op mijn 5de, mijn oudere zus Loni had toen al les. Ik ben haar achterna gegaan. Omdat mijn moeder als hobby piano speelde was er een instrument in huis. Radio 4 stond ook vaak op. Dat zal meegespeeld hebben.”

Zijn zus heeft nog in de Jong Talentklas van het Prins Claus Conservatorium gezeten en is ook werkzaam in de muziek. „Ze is een andere kant opgegaan en werkt nu als musicoloog en tekstschrijver. Ze is gestopt met spelen en schrijft over klassieke muziek, onder meer voor het Festival Oude Muziek Utrecht.”

Verweij's ontwikkeling tot musicus verliep eigenlijk heel organisch. „Ik maakte steeds een nieuwe stap in die richting.” Het begon met het jongenskoor van het Kielzog en lessen bij Siebert Nix in Groningen. „Daarna ben ik naar de Jong Talentklas gegaan van Marcel Baudet. Eerst in Den Haag en later in Amsterdam, van mijn 11de tot mijn 17de. Elke vrijdag heen en weer met de trein, in het begin met mijn vader, later alleen.”

Ook daarna was hij nog niet zeker over zijn toekomst. „Toen ik de middelbare school in Hoogezand had afgerond, ben ik op de Rijksuniversiteit Groningen wezen kijken bij scheikunde. Ik heb er aan gedacht om het te combineren, maar uiteindelijk toch besloten om alleen conservatorium te doen.”

Hij ging naar Amsterdam om bij Jan Wijn te studeren. „Je bent altijd op zoek naar een docent met wie het klikt. Dat had ik eerst met Siebert en Marcel, en later met Jan en Naum. En nu met Eliso.” In zijn middelbare-schooltijd leerde Verweij de Gronings-Georgische pianiste en pedagoge Nino Khutsishvili kennen. „Zij heeft mij enorm gesteund en muzikale adviezen gegeven. Regelmatig kreeg ik een masterclass.”

ROEGWOLD

In september treedt Florian Verweij op tijdens Roeg Klassiek, het muziekfestival in en rond natuurgebied Roegwold. „Ik ben geboren in een boerderij in Drouwenerveen en ik wil later graag ergens op het platteland neerstrijken. Het liefst in het Noorden.”

Het groen en de rust spreken hem aan. „En de ruimte. Tijdens corona zat ik ook in Sappemeer en toen hebben we een volkstuin genomen. Heerlijk.”

Als pianist zit je veel in je hoofd, vertelt hij. „In de natuur kun je je hoofd leegmaken. Net als met sport, ook heel belangrijk. Als kind deed ik aan tafeltennis, judo en schaken. Ik had veel energie. Op de middelbare school nam de muziek de overhand. Nu ga ik vooral naar de sportschool: krachttraining, cardio, fysiek bezig zijn. Het is belangrijk om een balans te vinden.”

Roeg Klassiek

Florian Verweij is een van de artiesten die zondag 17 september optreden op muziekfestival Roeg Klassiek. Op verschillende locaties in en om natuurgebied het Roegwold in Midden-Groningen zijn concerten. Verweij speelt in de grote hal van de scheepswerf in Woudbloem een deel van het programma dat hij ook in het Concertgebouw speelde: Debussy, Schumann en Rachmaninov. Ook trombonist Sebastian Kemner, mezzosopraan en harpiste Ekaterina Levental, jazzpianist Michiel Borstlap, Släpstick, Nieuw Amsterdams Klarinet Kwartet en tal van andere musici treden op.